

Institut komunikačních studií a žurnalistiky UK FSV
Teze MAGISTERSKÉ diplomové práce

TUTO ČÁST VYPLŇUJE STUDENTKA:

Příjmení a jméno diplomantky/diplomanta:

Straňáková Kristýna Barbora

Razítko podatelny:

Imatrikulační ročník diplomantky/diplomanta:

2009

E-mail diplomantky/diplomanta:

stranakovab@centrum.cz

Studijní obor/typ studia:

Mediální a komunikační studia/Mediální studia

Předpokládaný název práce v češtině:

Manipulační praktiky ve vybraných českých denících při volbách do PS PČR v roce 2010

Předpokládaný název práce v angličtině:

Manipulating practices in selected Czech newspapers during the elections into the the Chamber of Deputies of the Parliament of the Czech Republic in 2010

Předpokládaný termín dokončení:

LS 2011

Charakteristika tématu a jeho dosavadní zpracování:

Manipulace je často spojená se snahou zjednodušit, sjednotit nebo propojit některé jevy. V její vědomé podobě se vyskytuje v reklamě, u upoutávek, u politických projevů a někdy i v novinových článcích, příspěvcích v rozhlasu nebo televizních reportážích. Novináře ovlivňuje prostor a čas i instrukce, který na svůj příspěvek dostane od šéfredaktora nebo editora. Bývalý zahraniční redaktor ČTK Ivan Feranec k problému napsal: „Informace je zboží, které je třeba vyrobit s co nejmenšími náklady... Stále větší bezmyšlenkovitost a přeměna práce novinářů na něco podobajícího se práci v továrně za pásem usnadňuje přeměnu na progandistickou odbočku státní moci a PR oddělení podniků a finančních skupin.“

Mnozí autoři upozorňují, že činiteli manipulace v médiích jsou instituce nebo politici, protože samotní novináři nemají na vlastní názor čas. Manipulaci dělí Maciej Iłowiecki a Tadeusz Zasepa do pěti základních skupin: určení pořádku prezentace (agenda-setting), jev spirály mlčení, efekty třetí osoby, skrytého přesvědčování a mediální inscenace. Podstatnou roli má podle většiny autorů také gatekeeping.

Předpokládaný cíl práce, případně formulace problému, výzkumné otázky nebo hypotézy:

Cílem práce bude rozebrat manipulační praktiky v současných českých médiích se zaměřením na vybrané české seriózní deníky. Diskutovány budou různé formy a metody manipulace i jejich konkrétní použití v praxi – a to při volbách do PS PČR v roce 2010. Teoretické poznatky budou využity při komparativní analýze mediálních jevů. V jejím rámci bude sledováno, jakých manipulačních praktik se jednotlivé deníky dopouštějí, pakliže vůbec, a v jakém rozsahu.

Mediální manipulace mohou ovlivnit mínění masy a redaktori deníků se s ní každý den v praxi setkávají. Objektivita novinářů podle většiny autorů zabývajících se problematikou neexistuje, byť nevědomě, často do svých reportáží a článků žurnalisté napíší zavádějící formulaci, která následně diváka, posluchače nebo čtenáře ovlivní (McNair, 2004, McQuail, 1999 aj.). Před ovlivňováním souvisejícím s mediálními výstupy nepřímo varoval už Jan Ámos Komenský, když ve svém díle Labyrint svět a ráj srdce při alegorickém popisu světa hrdina poznával i pištěce – novináře. „Jedna a táž pišťala jedněm tak sladce a druhým pak trpce zní.“

Předpokládaná struktura práce:

1. Úvod
2. Teoretická část
 - 2.1 Masová média, manipulace, propaganda – definice, základní pojmy
 - 2.2 Dezinformace a teorie dvou zrcadel
 - 2.3 Druhy a techniky manipulace
3. Praktická část
 - 3.1 Manipulace a propaganda v ČR
 - 3.2 Vymezení problematiky ve zvolených českých denících
 - 3.3 Stručná charakteristika zvolených deníků a kritéria výběrů
4. Komparativní analýza (metody, diskuze, shrnutí)
5. Závěr
6. Seznam použité literatury, přílohy

Vymezení podkladového materiálu:

MF Dnes, Právo
duben – červen 2010

Metody (techniky) zpracování materiálu:

komparativní analýza

Základní literatura

HOWIECKI, M., ZASEPA, T.: Moc a nemoc médií. Bratislava: Typi Universitatis Tyrnaviensis, 2003, s.183

Kniha je rozdělená do dvou samostatných oddílů: Howieckého studie nese název Dvě zrcadla. Zabývá se vzájemným ovlivňováním médií a jejich příjemců. Druhou část tvoří soubor přednášek Tadeusze Zasepy, které v mnoha směrech doplňují či konkretizují základní teoretická východiska Howieckého práce.

JACOBS, L. R., SHAPIRO, R. Y.: Politicians Don't Pander: Political Manipulation and the Loss of Democratic Responsiveness. Chicago: The University of Chicago Press, 2000, s.448

Autoři popisují praktiky týkající se publikování a výkladu průzkumů veřejného mínění a věnují se obecně rozšířenému předpokladu, že se volení zástupci podbízejí průzkumům. Politické sliby a rozhodnutí činí i na základě výsledků ankety.

McNAIR, B.: Sociologie žurnalistiky. Praha: Portál, 2004, s.182

Text, který analyzuje ze sociologického hlediska vzájemný vliv žurnalistů a lidí, kteří mají rozhodující moc, a to, jak může tento vliv působit na vývoj strategie novinářů.

RAMONET, I.: Tyranie médií. Praha: Mladá fronta, s.232

Dílo zachycuje tři zásadní pilíře: média, moc a komunikaci. Analyzuje, jak fenomén mediálního zpracování světa ovlivňuje pohled publika, a zároveň zachycuje proces, při kterém se mediální svět mění v realitu.

VYBÍRAL, Z.: Psychologie lidské komunikace. Praha: Portál, 2000

Publikace představuje monografickou prezentaci interpersonální psychologie, analyzuje lidskou komunikaci a popisuje vytvoření skutečnosti pouhou komunikací.

TRAMPOTA, T.: Zpravodajství. Praha: Portál, 2006, s.191

Text se zabývá teoriemi, které se vztahují k popisu produkce zpráv. Rozebírá jednotlivé faktory, které se na transformování událostí do zpráv podílejí.

NAKONEČNÝ, M.: Sociální psychologie. Praha: Academia, 1999, s.287

Milan Nakonečný se věnuje teoretickým a empirickým poznatkům z oboru sociální psychologie a mezilidských vztahů. Shrnuje současnou úroveň poznání v oboru sociální psychologie.

Diplomové a disertační práce k tématu

Diplomová práce: Strategie manipulativních sdělení v politických diskusních televizních pořadech: Věra Husáková; vedoucí práce Jiří Kraus, 2008

Bakalářská práce: Mediální reprezentace politiků ve zpravodajství: Pavla Jeřábková, vedoucí práce Tomáš Trampota, 2009

Bakalářská práce: Vývoj zprávy v jednotlivých stádiích gatekeepingu: případová studie ČT24: Barbora Jelínková, vedoucí práce Tomáš Trampota, 2009

Diplomová práce: Koncept agenda-setting v kontextu českých médií: Vlastimil Nečas, vedoucí diplomové práce Tomáš Trampota, 2005

V Praze dne

TUTO ČÁST VYPLŇUJE PEDAGOG/PEDAGOŽKA:

Doporučení k tématu, struktuře a technice zpracování materiálu:

Případné doporučení dalších titulů literatury předepsané ke zpracování tématu:

Potvrzuji, že výše uvedené teze jsem s jejich autorem/kou konzultoval(a) a že téma odpovídá mému oborovému zaměření a oblasti odborné práce, kterou na UK FSV vykonávám.

Souhlasím s tím, že budu vedoucím této práce.

Příjmení a jméno pedagožky/pedagoga

.....
Datum / Podpis pedagožky/pedagoga

TEZE JE NUTNO ODEVZDAT VYTIŠTĚNÉ, PODEPSANÉ A VE DVOU VYHOTOVENÍCH DO TERMÍNU UVEDENÉHO V HARMONOGRAMU PŘÍSLUŠNÉHO AKADEMICKÉHO ROKU, A TO PROSTŘEDNICTVÍM PODATELNY UK FSV. PŘIJATÉ TEZE JE NUTNÉ SI VYZVEDNOUT V SEKRETARIÁTU PŘÍSLUŠNÉ KATEDRY A NECHAT VEVÁZAT DO OBOU KOPIÍ DIPLOMOVÉ PRÁCE.

TEZE DOPORUČENÉ PEDAGOGEM/PEDAGOŽKOU BUDE VEDENÍ IKSŽ POUZE BRÁT NA VĚDOMÍ, TEZE PODÁVANÉ STUDENTEM/KOU SAMOSTATNĚ BUDE PROJEDNÁVAT.